

BORENIUS

ATBILDĪBAS SADALĪJUMS STARP MAZUMTIRGOTĀJU UN PIEGĀDĀTĀJU

IEPRIEKŠĒJAIS REGULĒJUMS

Konkurences likuma 13 (2).pants

Pieņemti 6 Konkurences padomes lēmumi, pēdējais 2012.gada decembrī

Konstatēti 3 pārkāpumi, visi lēmumi pārsūdzēti, visos tiesvedība noslēgusies

Visi KP lēmumi atstāti spēkā (daļā par pārkāpuma esamību)

IEPRIEKŠĒJAIS REGULĒJUMS

Vai saistošs KP un tiesai?

KP izdotajās «Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijās» atsauce uz šiem KP lēmumiem un tiesu spriedumiem šajās lietās, piemēram:

«KP būtiskas ietekmes, iepirkumu varas un piegādātāja atkarības novērtēšanā balstīsies uz izveidoto praksi dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā lietās»
(Vadlīniju 6.punkts)

JAUNAIS REGULĒJUMS

Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likums

Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijas

Iedalījums regulējumam:

(i) pārtikas preces; (ii) nepārtikas preces

Aizliegtu darbību saraksts (i) un (ii) jomās un maksājumu termiņu regulējums

MAZUMTIRGOTĀJS AR BŪTISKU IETEKMI

1. iepirkuma vara;
2. piegādātāja atkarība;
3. spēja uzspiest darījuma noteikumus;
4. spēja deformēt konkurenci.

Vadlīniju 110.punkts: «Savukārt, ja mazumtirgotājs nespēj tieši vai netieši piemērot vai uzspiest piegādātājiem netaisnīgus un nepamatotus noteikumus, nosacījumus vai maksājumus, vai tieši pretēji – piegādātāji uzspiež savus noteikumus, tas nozīmē, ka NMPAL izpratnē mazumtirgotājs nav uzskatāms par tādu, kam ir būtiska ietekme nepārtikas preču tirdzniecībā, jo iepirkuma varas un piegādātāju atkarības kritērijs neizpildās, un NMPAL nav piemērojams.»

GRŪTĪBAS NOTEIKT BŪTISKAS IETEKMES ESAMĪBU DĒĻ VĒRTĒJAMA KRITĒRIJA

Ja likumā minētais pārkāpumu uzskaitījums nepārtikas preču segmentā piemērojams automātiski, vai tas attiecas arī uz nepamatotām sankcijām (pārmērīgiem līgumsodiem)?

ATBILDĪBAS SADALĪJUMS 1

Preču kvalitāte

Pārtika: 6 (1) 8.pants : «pieņemt atpakaļ nepārdotās pārtikas preces, izņemot nekvalitatīvas preces (..)»

Nepārtika: 7.4.pants: «pieņemt atpakaļ nepārdotās preces, izņemot nekvalitatīvas preces (..)»

Vadlīniju 61.punkts: «Šie ir izslēdzoši tiesību normā paredzētie gadījumi, kad mazumtirgotājam, iestājoties šiem nosacījumiem, ir paredzēta iespēja atdot piegādāto preci. Šo izņēmumu izmantošanas gadījumā to iestāšanās pierādīšanas pienākums ir mazumtirgotājam.»

Vadlīniju 41.punkts: «ja patērētāju sūdzība ietver informāciju, par kuru atbild piegādātājs (..), tad pārtikas preču mazumtirgotājam ir tiesisks pamats no piegādātāja, kas šo preci piegādājis, pieprasīt kompensāciju par šāda veida patērētāju sūdzību izskatīšanas izmaksām.»

ATBILDĪBAS SADALĪJUMS 2

Atbildības sadalījums, ko NMPAL neregulē:

Atbildība par nepārdotu preci, ja tās ir jaunas, patērētājiem nezināmas preces, un to piegādes apjoma palielinājuma iniciators ir piegādātājs- vienošanās jautājums;

Risks par zaudējumu nodarīšanu (piemēram, pircēju veselībai dēļ nekvalitatīva produkta);

Zaudējumu sadalīšana un/vai ierobežošana (tiešie, netiešie, nejaušie) (jau nodarītie, priekšā stāvošie, tajā skaitā, negūtā peļņa);

ATBILDĪBAS SADALĪJUMS 3

Atbildības sadalījums, ko NMPAL neregulē:

Preču īpašuma tiesību pārejas brīdis;

Atbildība par preču (bojāejas, pazušanas, zādzības, utt.) risku;

Preču slēpto defektu risks (defektu atklāšanas termiņš, atbildības apjoms).

SANKCIJAS (LĪGUMSODS) 1

Pārtika: 6 (1) 11.pants: «noteikt netaisnīgas un nepamatotas sankcijas par līguma noteikumu pārkāpumu»

Nepārtika: 7.5.pants: «noteikt netaisnīgas un nepamatotas sankcijas par līguma noteikumu pārkāpumu»

Vadlīniju 69.punkts: «Tiesību norma nav ierobežota līdz konkrētam sodoša rakstura tiesiskam līdzeklim. Līdz ar to sankcijas šīs tiesību normas izpratnē saprotamas to plašākajā nozīmē gan kā līgumsods, soda nauda, procenti, gan arī kā citi pasākumi ar sodošu vai tiesību atjaunojošu nozīmi.»

SANKCIJAS (LĪGUMSODS) 2

Regulējumam pakļautas sankcijas par:

maksājuma kavējums;
neprecīza informācija par pasūtījumu, preci, utt;
preču piegādes kavējums;
nepareizs piegādāto preču daudzums;
neatbilstošs marķējums;
derīguma termiņa prasību pārkāpums;
transportēšanas (piegādes) prasību pārkāpums;
mārketinga prasību pārkāpums;
konfidencialitātes pārkāpums;
un citas.

SANKCIJAS (LĪGUMSODS) 3

Vadlīniju 68.punkts: «Konkrētās tiesību normas kontekstā par vispārēju principu ir atzīstams, ka sankcijām, kuras paredz vai piemēro mazumtirgotājs, ir jābūt taisnīgām un samērīgām kā ar konkrēto darījuma (atsevišķu tā noteikumu) pārkāpumu, tā ar paredzamajiem zaudējumiem vai kaitējumu. Konkrētu sankciju taisnīgums, samērīgums un pamatotība vienmēr tiks vērtēts individuālo apstākļu kontekstā. Sankciju taisnīguma un pamatotības pierādīšanas nasta ir mazumtirgotājam.»

ATLAIDES

Pārtika:

6 (1) 12.pants: «12) veikt netaisnīgus, nepamatotus vai līgumā neparedzētus maksājumus (atlaides) mazumtirgotājam, izņemot gadījumu, kad mazumtirgotājs ir vienojies ar piegādātāju par **apjoma atlaidi** (atlaide, kuru piemēro atkarībā no pasūtīto preču apjoma) vai **akcijas atlaidi** (atlaide, kuru ierobežotā un norādītā laikposmā piemēro preču pārdošanas veicināšanai);»

Vadlīniju 79.punkts: «Maksājumu sistēmai, ko mazumtirgotājs piemēro norēķinos ar saviem piegādātājiem, jābūt skaidrai, pamatotai un nediskriminējošai. Turklāt, piemērojot maksājumu par mazumtirgotāja pakalpojumiem, ir jābūt rakstiski paustai piegādātāju vēlmei šo pakalpojumu iegādāties.»

RISKS CENU SASKAŅOŠANAI?

Vienotas un visiem zināmas atlaižu shēmas- viegli aprēķināt mazumtirgotāju iepirkumu cenu no piegādātāju konkurentiem

NORĒĶINU TERMIŅI

Pārtika: 8.(2)pants: (..) svaigiem dārzeņiem un ogām, kuru piegāde vienā kalendāra nedēļā veicama vismaz trīs reizes, ir netaisnīgs un nepamatoti garš, ja tas pārsniedz 20 dienas no preču piegādes dienas, izņemot gadījumu, kad noslēgta rakstveida vienošanās ar piegādātāju par citu norēķinu termiņu, ciktāl tas nav pretrunā ar šā panta pirmās daļas prasībām.»

8.(3) pants: «Termiņš norēķiniem par piegādātajām pārtikas precēm, kuru derīguma termiņš nav garāks par 25 dienām, ir netaisnīgs un nepamatoti garš, ja tas pārsniedz 30 dienas no preču piegādes dienas.»

Garāks derīguma termiņš un nepārtika: Vadlīniju 94.punkts: «taisnīgs un pamatots termiņš, kad mazumtirgotājam ir jānorēķinās par piegādātām precēm, ir šo preču vidējais aprites termiņš konkrētajā mazumtirdzniecības vietā, pieskaitot tam termiņu līdz 10 dienām norēķinu veikšanai.»

PĀRKĀPUMS VAI KONKURENCE?

Vai garš norēķinu termiņš automātiski ir aizliegta darbība vai konkurences elements starp piegādātājiem?

TIESAS IZVĒRTĒJUMS

AT Senāts 21.10.2014. SKA-524/2014: «8. (..) Tāpat jāņem vērā, ka pārkāpuma būtību pierādošā analīze būtībā vienmēr būs ar zināmu aptuvenības un pieļāvuma līmeni, Tiesas uzdevums šajā gadījumā ir pārbaudīt, vai Padomes veiktā tirgus analīze pienācīgi pamato pārkāpumu, vai tā nav neloģiska (arī no ekonomiskā viedokļa), pretrunīga, nepietiekama.»

AT Senāta 15.06.2015. SKA-29/2015: «12. (..) Lai arī tie ir tikai netieši pierādījumi, tomēr ar tiem ir pietiekami, lai izdarītu novērtējumu, kopsakarā ar citiem pierādījumiem, par tendencēm un indikācijām, kas norāda uz pieteicējas vietu (..) preču tirgū.»

COBALT UN BORENIUS BALTIJAS BIROJU KOMANDAS APVIENOJAS

BORENIUS
(RIGA, TALLINN, VILNIUS)

COBALT

NO 1.JANVĀRA

- No nākamā gada 1. janvāra kopā sāks strādāt divu vadošu advokātu biroju – COBALT (Latvijā iepriekš - Raidla Lejiņš & Norcous) un Borenus – komandas Latvijā, Lietuvā, Igaunijā un Baltkrievijā.
- Pēc apvienošanās jaunajā apvienībā praktizēs vairāk nekā 180 advokātu un juristu, un tā turpinās darbu, izmantojot COBALT zīmolu.
- Latvijas biroja 50 advokātu un juristu komandu vadīs Dace Silava-Tomsone un Lauris Liepa.

KONTAKTINFORMĀCIJA

Ivo Maskalāns

Zvērināts advokāts

Tel. +371 67 201 823

Mobilais +371 29473537

ivo.maskalans@borenius.lv

KONTAKTINFORMĀCIJA

ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU BIROJS BORENIUS

Lāčplēša iela 20a, LV-1011, Rīga, Latvija

Tel: +371 67 201 800

E-pasts: advokati@borenius.lv

Fakss: +371 67 201 801

Mājaslapa: www.borenius.lv